

Indult BETSBÖL Szom. 13. Jan. 1787.

Nints gyönyörűsebb dolog az emberi társaságban, mint a' tsendes békeflég, a' Hazafiaknak a' magok forsokkal való megelekedések. Ezeknek szülő Anyja az emberi szeretettel telyes szívbol származott jó rendtartás, a' bölts Uralkodónak józan Torvényei. — Megirta vala tavaly a' Magyar Hirmondó homájoson, 'smost megint a' Közönféges Levelekből olvassuk, hogy a' F. Ts. és Királyi Birodalomban lévő minden Oskolák', Papok' számára egy közönféges irás fog minden órán Világ-eleibe botsáttatni, melyszerént kinek kinek a' Papok és Prédikátorok között bizonyos Tsáfzári és Királyi fizetése lévén, eltávoztatik az, hogy a' szegényebb Eklésiákban lévő Papoknak olykor az ekeszarvához is hozzájá kellettven nyúlni, hivataljokat nem tsak

az, hogy annak rendszerént véghez nem vihették, sőt annak végben vitelére nem is mindnyájan voltak alkalmasok; mivel a' szegény Gyülekezetek csak azt a' Papot vitték magoknak, a' ki ment, nem pedig azt, a' ki a' Kegyelembéli tehetségekkel talpig felvala ruházatra. — Minden Közönfészes Papi és iskolai Caisák öszvefognak tétetni, és abból fizetnek Pálnak szintén úgy, mint Péternek.

Az Ezópus ketskét szopott Báránya azt feleltetvala, hogy nem az az ő Anyja, ki őtet a' maga természeti kívánságából méhébe fogdavan, minekutánna egy néhány hónapokig ott hordozta volna, kéntelenfégből szülte; hanem az, a' ki őtet a' maga emlőjén táplálja; mert ama természeti kéntelenfégből, épedig önként adott jóakaratt. — Lássuk - egy önként, nem természeti kéntelenfégből atyafágot vállalt édes Atyának sok ezer Gyermekei között való szorgomatosságot. — Minekutánna a' Mónárkha minden Zászlói alatt lévő Hadifergeinek a' maga költségén egy egy Gyermek nevelő Oskolát állított volna fel, mellyekben a' Katonáknak Gyermekük minden gond és szüléjek költsége nélkül minden tudományokra taníttatnának és neveltetnének; — minekutánna Bétsben egy különös Házat állíttatott volna fel, mellyben a' rendes házaság' gyepűjén kívül lévő erőtlének a' magok természeti terheket minden gyalázat és nagy költség nélkül letévén, az ártatlanoknak maga nevelő Dajkákat rendelt; — minekutánna az igaz szegények eránt való rendelést sok helyeken felállította volna; már most a' néminémüképpen boldogabb sors alatt születettekrolis kegyelmes Atyai módra gondolkodni méltóztatott: két Oskolákat állíttatván - fel nem régiben Bétsben, mellyek között az edgyikben Fiú, a' másokban Leány gyermekeket nevelő és tanító Dajkákat tanít-

taníttatnak, a' nagyobb rangú emberek' magzattyaiknak számokra.

Hogy edgy harmadfél száz ezer külömbb külömbb féle nyelvből és Nemzetből álló ilyen népes városban, mint Béts, a' közönféges tsendesség-és bátorság kemény lábokon álljon, azt befzellik, hogy ő Felfége minden Utszákban egy egy éjjeli vigyázó házat állíttatna fel, és az itten szolgálásban lévő mind Lovas, mind gyalog fegyveres népnek száma megfog fokasíttatni. — Az ugy nevezett *Ülőnerek*, Lengyel Húszárok, nem fokára másokkal váltatnak fel. — Neápolyból minden órán várjuk a' Kúrit, kiről a' tartatik, hogy az ő Felfége Kerfonésusi uttyát megfogná határozni, és a' ki a' F. Muszka Tsászárné uttyarólis bizonyost tudna mondani; mivel még ez óráig is Muszka Országból kinem indúlt. — Némellyek ugy vélekednek, hogy még a' Kerfonésusi uttya előtt ő Felfége Budára fogna lemenni.

A' múlt vasárnap Gróf *Nyitzki Krístóf* Ur ő Excellentiájá, mint Magyar Országban Ország-Birája, és Gróf *Jankovits* Úr ő Excellentiája, mint Tárnok mester, és a' Hét-férfiakból álló Törvényes Táblának Présesse, a' Monárkhához való hűséget hitekkkel petsételek-meg.

A' F. Monárkha ezen hónapnak 4-dikén költ kegyelmes rendelése szerent, minden Udvari pompákat, kéz tsókolásokat és térdhajtásokat, nem tsak a' főbb Méltóságokra nézve, hanem az ő Instántziáit nyújtó legalább való Jobbágyaira nézve is egészzen és végképpen eltörölni méltóztatott, így szólván a' térdhajtásról: ez nem embert illet embertől, hanem tsak az edgy Istennek adandó tífztelet. — No Dámák! 'S Patkontza Kifaszszonykák! kik a' szegény Legényt a' kéz nemtsókolásért parasztnak mondjátok, — mit feleltek?

Ezen

Ezen hónapnak 8-dikán költt és közönfégeffé tétetett rendelése szerént a' Monárkhának, a' Gyapjúnak külfő Országokból való béhozása, és kivitele minden vám és harmintzad nélkül megengedettik, és hogy a' mézet ingyen evő Herékis leg alább a' léptsinálására alkalmatosiágot nyerheffenek, a' Kerületbéli Tifztfifeloknek kegyelmefen parantsoltatik, hogy az olly helyyeken, hol a' fejrnépek kendert és lent fonni nem szoktak, gyapjú fonásra alkalmaztassanak.

Egy különös szomorú történet fordulameg nem régiben itten. — A' belső részeket vizsgáló test-bontzó Doctör Ur, midőn a' maga gyarkorlásban lévő Tanítványainak jelenlétekben a' minap egy afzfonyi testet felbontott volna, Tanítványai közül 32ten nem tsak azonnal meg-betegedének; hanem azok közül már haton megis hóltanak, és a' többiis még tökéletesen azólta helyre nem alhatott. Ennek az okát szüntelen kerelik, de kinem találhattyák.

Hogy némely Lélek látható, és fogható legyen, megtetszik a' máj Praktika filósofiából. Austriában nem meszfe Bétshez meghal a' Napokban egy vakbuzgóságban neveltetett Banyának a' Férje; egy nihány napmúlva bémégyen hozzája 3. Lélek olly izenettel, hogy ők a' Purgátoriumból az ő Urától 40. Luidorért jötenek, mely nélkül vizsza se fogának menni; vagy ötetis elvizzik magokkal. Eskudni kezd az afzfony, hogy 20. Luidornál több kezenil nem volna, de ha várakozhatnának, holnap estvére a' többiis kifzerzené; ráállnak a' Lelkek, a' 20. Luidort kézhez veszik olly feltétel alatt, hogy a' következő estvére megjelenvén, a' többiis hézhez szolgáltatani elnemulassa. Az afzfony másnap ide'főva járván pénzt koltsonözni, kitanulják a' Historiát, rá-

lesznek a' szomszédok, és a' Lelkek között kettőt elfogván, a' harmadikat szalattában a' szomszéd mézárós-Kutyáival mardostatták öszve. A' ketteje máigis fogva, és visszsa sem eresztik mind addig a' Purgátoriumba, míg itt a' testben meg nem lakolnak; a' harmadikot már Purgátoriumban is keresték, de ott sem akadhatnak nyomába.

Már irtuk vala, hogy Bukovina a' maga igazgattatásának régi formáját elváltoztatván, 3 Politicum és egy Criminale Torvényszéketskék állítatnak-fel benne, a' hová az itten Bétsben tanittatott hivatalbéli személlyek, minekutánna a' próbát a' múlt DéceMBER-ben kiállották volna, F. Királyi petsétes Levél mellett útnak inditattak hogy Jan. 28-kán ki ki a' maga kirendelt helyére érkezzék. — Ezek többnyire mind Magyar és Erdély-orzági fiak azért, hogya' Német nyelven kívül oláhulis tudtanak, mely ottan szükfégesképpen megkivántatik. Három vallásbéliek u. m. R. Katholikusok, Helvétziai, és Görög vallóft tartók; de minyájon a' magok hivataljokra jól elkészült Ifjak.

Prußiából iratik, hogy itten egy Haditiszt A. a' múlt esztendőben egy bizonyos embertől néhány ezer forintot vévén-fel költsön, nem régiben meghal B. a' Créditor; és ennek özvegye egy néhány hetek múlva tűz által elpusztittatik. Kéri azért A-tól az adóflágot a' nyomorúlt Özvegy; de ez azt vélvén, hogy az irásokkal együtt az adóflágis megégett, tagadni kezdi adóflágát. Elmegy a' szegény Özvegy egy fő Ministerhez, kinek ügyét megpanaszólvan, hivatattatik A. a' Minister eleibe, 'sottis tagadván adóflágát, hitre megy a' dolog, és megis esküszik A. hogy az Özvegynek egy krajtzárjával sem adós, 'svége szakad a' Pernek. Ezen Özvegynek Szolgája az égésközben kikapott vólt egy Ládátskát a' tűzből, mely

melyről azt tapasztalta vala még az Ura' idejében, hogy nagyon féltik és örökké zárva tartják, gondolván, hogy pénz van benne; de midőn felnyitván látná, hogy mind irott pappiros, egy szegeletbe bévetvén, a' mint az Özvegy az égésből kiragadott jószágotskát öfzve-fzedegethé, rátalál erreis, és a' tagadott adósságról való bizonyosság Levélis kezébe akad; megyen vele egyenesen az előbbeni Ministerhez, és megbefzélvén a' dólgot, hivatatik a' hamis hitú adós, megmutatják néki a' Levelet, és azt feleli erreis, hogy tsak az ő irása' és petsétje' majmozófa légyen; de más irásából és petsétléséből igaznak találtatván a' Levél; a' mostan Uralkodó F. Prufzszus Király ezt az ítéletet tevén a' hamis-esküvő nagy Haditiszt adosra, hogy az Özvegynék 6 annyt fizessen és hóltig utszát sepevén, minden esztendőben ezen gonosz tselekedete mogyorófa olojjal orvosoltassék.

Külömb különbféle Tudósítások.

Spanyol Ország az Algiriakkal való háborút egytsendes békeflegi frigygyel váltotta-fel, sőt nem tsak, hanem még egy másnak vizfízánózandó kereskedési segittségetis ígérnek. — A' Törökök a' F. II-dik József nagy türedelmü szárnyai alá szüntelen jonekáltal a' határszéleken, és magoknak lakó helyet nyerve, letelepednek, és minden Keresztényekkel tsendes békefsefben élnek. — A' Frantzia az Angluffal és Hollánduffal, a' Hollándus a' F. Tsfászarral, a' F. Tsáfzár a' Muszkával a' Prufzszuffal kereskedésbéli szövetséget kötötenek. Kezdmár Hollándia (későre) a' jobbik oldalára fordulni, és a' maga állandó nyugodalmanak oszlopát a' Prufzszus Udvarnális munkálódni. — Pesten a' F. Monárkha Barmokat gyógyító, és Barom gyógyítottokat

tanító Oskolát állított fel, mely tehetségnek fő Doktorává *Tólnay Sándor* Ur tétetett. — Erdélyről egy szép hirt beszélgetnek sugdosva; mihelyt nagyon kitálálja valaki mondani, mingyárt miis kitrombitáljuk; addig szükségesnek tartjuk vele halgatni. — A' múlt esztendőnek utolsó vasórnapiján egy a' S. Pataki Kollégyomban előbb, annakutánna a' külfő Akadémiákban tanult születt Magyar fi Predikator *Török István* Ur, minden jelenlévő Halgatóinak ítélete fzerént igen jelesen prédikállott Bétsben Frantzia nyelven, a' Helvétziai vallást tartó gyülekezet' Templomában. — Frantzia Országban a' 'Sidó Közönlég 100 Milliomat igért nem régiben a' maga vallásának szabadon léjendő gyakorolhatásáért; de még mind eddig nints megengedve, noha Frantzia Ország, hól olly fok a (000) tzifra az adóllág' rubrikájában, a' jelentő szám után, 100 Millioméért nagyobb dolgotis hogy meg ne engedjen, senki sem kételkedik. — A' Leopold-Városban lakott ugy nevezett Karmélitak Husz nem evő Pápok, kik idossebbekk, pensiót nyernek; a' kik fel vagynak szentelve, falura Plébániákra osztatnak, egy nihány ezekközzül, a' 'Könyörületes Pápok' Klastromába tétetnek által. A' Kegyelmes Barátok pedig minden betegjeikkel edgyütt a' *Landstraszra* kivitetnek, és így az elsőnek Klastromából házakat épittetnek. A' múlt hétfün hivat egy * * szerzetebéli Pap, ki Plébániára tétetett, egy szabót, hogy néki nadrágot, és más világi Papi köntöst szabna, elmegy a' 'szabó, de mint hogy a' szerzetesnek, ha nem ha levetette Szerzetesi Ruháját, köntöst nem szabhatott, ba levetette pedig tsak az ártatlanságnak köntössében maradott, kéntelenitteték a' szabó levetkezni, és a' maga köntösét a' Szerzetesnek általadván, 's szerzetesi ruhában öltözvén, köntöst szabni

az új nadrágos Atyának. — A' Barátok, Kaputzinufok, a' kik arra-valók, nemkülomben mind Plébániákra osztatnak, mihelyt az idő a' télből felenged. A' Barátok a' múlt hónapban (a' német Levelek szerént) kulomb kulomb jó borok között egy innepet szentelvén és tartván, az ifjabb Barátok utóljára olly buzgókká találtak lenni, hogy még a' Qvardiánnakis oket intő szavait lenevetvén, a' szerzet réguláit' lépdefikvala által. Ez elébb menvén, e' mondaték reájok: hogy a' Lärmát indítók kozzul 5. küldessék a' Semináriumba Házi-szolgának.

Tekintetes *Manigai Pál* Ur, kiről az őtet esmérők így szollanak; egy nagy Tudományú minden kevélységnélkül való érdemes Hazafi — a' F. Mónárkha által Sároos Vármegye' Viceispánnyanak tétett.

Szabo Gergely Ur, a' F. Magyar Kantzellárián eddig volt V. Protokollista; és *Schenstain Ferentz*, a' F. Budai Helytartó Tanáts-széken eddig volt Titoknak, a' F. Magyar Kantzelláriánál Udvari Titoknakoknak. tétettettek, — *Szabó Gergely* Ur helyet V. Protokollista lett: *Bessenyei Beothy József* Ur.

Sz. S.